

به نام خدا

وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

(ایرانداک)

خلاصه گزارش طرح پژوهشی سازمانی

عنوان طرح پژوهشی

نقش زبان علم در شمار استنادها و امتیاز آلتمتریک پژوهش های دانشگاهی در زمینه زبانشناسی

تاریخ شروع طرح پژوهشی	۱۴۰۰/۱۰/۱۸	تاریخ پایان طرح پژوهشی	۱۴۰۱/۱۱/۲
نام و نام خانوادگی مجری طرح پژوهشی	سید مهدی سمائی		
نام و نام خانوادگی همکاران طرح پژوهشی	بهروز رسولی		

درباره طرح پژوهشی

آیا ساده نویسی می تواند افزایش تاثیر آثار پژوهشی را به دنبال داشته باشد. این پژوهش برای پاسخ به این مسئله برخی از مقاله های نشریه ابلاید لینگویستیکز را انتخاب و بررسی کرده است. هدف اصلی پژوهش آگاهی از نقش زبان علم در شمار استنادها و امتیاز آلتمتریک مقاله های مذکور بوده است. این پژوهش در دو گام انجام شد. نخست تحلیل محتوای مقاله ها از دیدگاه میزان بهره برداری از اصطلاحات فنی و ژارگون ها و دوم استخراج داده های در پیوند با میزان اثرگذاری مقاله های علمی یعنی شمار استنادها و امتیاز آلتمتریک آنها و مقایسه داده ها با میزان بهره برداری از اصطلاحات تخصصی و ژارگون ها. برای شناسایی میزان واژه های دشوار از نرم افزار مکس کیو دی ای استفاده شد. یافته ها نشان دادند که بیشترین نسبت استفاده واژگان دشوار در مقاله ها میزان ۱/۶۷ و کمترین میزان ۵۱/ است. نتایج آزمون های آماری نشان دادند که میان میزان استفاده از واژه های دشوار و شمار استناد و امتیاز آلتمتریک از دیدگاه آماری رابطه معنی داری وجود ندارد

روش پژوهش

این پژوهش در دو گام انجام شده است. نخست تحلیل محتوای مقاله های علمی از دیدگاه میزان بهره برداری

از اصطلاحات فنی و ژارگون ها و دیگر استخراج داده های در پیوند با میزان اثرگذاری مقاله های علمی یعنی شمار استنادها و امتیاز آلتمتریک آنها و مقایسه داده ها با میزان بهره برداری از اصطلاحات فنی و ژارگون ها. از این رو روش پژوهش در گام نخست تحلیل محتوا و در گام دوم کتاب سنجی و دگر سنجی بوده است

یافته های طرح پژوهشی

روی هم ۹۷ اثر از انتشارات نشریه اپلاید لینگویستیکز برای کدگذاری گزینش شدند. بررسی این آثار نشان داد مقاله هایی که در سال ۲۰۱۴ منتشر شده اند شانس بیشتری در نمونه گیری داشته اند و شمار آنها بیش از مقاله های سال های دیگر است. از سوی دیگر از دیدگاه وابستگی سازمانی پژوهشگران مقاله ها دانشگاه آکلند و دانشگاه ملبورن شمار مقاله های بیشتری داشته اند. در متن هر مقاله هر اصطلاح و ژارگون تنها یکبار شمارش شده و برای آگاهی دقیقتر از میزان دشواری متن نسبت واژان و اصطلاحات به شمار کل واژگان مقاله محاسبه شده است. بدین شکل عددها تا حدی نرمال سازی شده است. هر چند خطای انسانی نیز در باره تصمیم گیری و گزینش واژه های دشوار تخصصی دور از ذهن نبوده است. یافته ها نشان می دهد که نسبت واژه ها در دشوارترین مقاله در هر هزار واژه نزدیک به ۱۸ واژه تخصصی دشوار وجود داشته است. بررسی ها نشان می دهد روی هم ۳۲۵۵ اصطلاح در مقاله ها وجود داشته که فهمشان برای غیر متخصصان دشوار بوده است. فراوانی این واژه ها در همه مقاله ها ۳۸۱۱ بار بوده است. آزمون فرضیه ها نشان می دهد میان میزان بهره برداری از اصطلاحات تخصصی در مقاله های بررسی شده نشریه اپلاید لینگویستیکز و میزان استنادها رابطه معکوس وجود دارد ($r = -.156$). با این حال از آنجا که سطح معناداری این رابطه از دیدگاه آماری قوی نیست نمی توان گفت این همبستگی معنی دار است و آن را تعمیم داد

نتیجه گیری و پیشنهادها

یکی از منطق های ساده نویسی این است که این کار می تواند اثرگذاری متن را افزایش دهد و جامعه مخاطبان آن بیشتر خواهند شد. با این حال در پژوهش کنونی که با همین فرضیه انجام شد داده های تجربی نشان دادند که میان ساده نویسی و اثرگذاری متون علمی رابطه آماری معنی داری وجود ندارد و تعمیم پذیر به کل جامعه علمی نیست. اما این نکته را باید به یاد داشت که منابع داده های این پژوهش محدود بودند و تنها بخش کوچکی از رابطه تاثیرگذاری و و ساده نویسی را شامل شده اند. به گفته دیگر میزان استناد و نمره آلتمتریک فقط بخش اندکی از منابع بالقوه هستند و پیشنهاد می شود که پژوهش هایی با همین فرضیه و با داده هایی جامع انجام شود